

#161 | Mai-Juin 2023

Galerie

ABSTRACT PROJECT

Lieu de création, de réflexion et de diffusion

*Wschód-Zachód
Est-Ouest*

31 mai - 10 juin 2023

Wschód-Zachód

Sur une proposition de Bogumila Strojna et Aleksander Józef Olszewski

MONIKA ALEKSANDROWICZ
ANDRZEJ BRZEGOWY
MARIUSZ A. DAŃSKI
ŁAIMUTE DRAZDAUSKAITE (LT)
ANDRZEJ GIERAGA
HENRYK HOFFMAN
BOŻENA KLIMEK-KURKOWSKA
ROMUALD KOŁODZIEJ
MICHAŁ KURKOWSKI
KAZIMIERZ M. ŁYSZCZ
ANDRZEJ MARKIEWICZ
KAREL MISEK (CZ)
MARCIN NOGA
MARTA OCHNIA
ALEKSANDER JÓZEF OLSZEWSKI
MILA OVSIENKO
ADAM ROMANIUK
MAREK SIBINSKÝ (CZ)
MAŁGORZATA STRZELEC
Virgiliusz TRAKIMAVICIUS (LT)
JAN TROJAN
HANNA WOJDAŁA-MARKOWSKA

Sous la direction d'Olivier Di Pizio, Jean-Pierre Bertozzi, Bogumila Strojna

L'équipe de la galerie Abstract Project

David Apikian, Joanick Becourt, Françoise Bensasson, Jean-Pierre Bertozzi, Diane De Cicco, Delnau, Olivier Di Pizio, Philippe Henri Doucet, Michel-Jean Dupierris, Sahar Foroutan, Stefanie Heyer, Paula León, Elsa Letellier, Erik Levesque, Jun Sato, Madeleine Sins, Bogumila Strojna.

Le collectif permet l'existence d'une vingtaine d'expositions par an et assure le commissariat et les tâches administratives récurrentes y afférent :

l'accrochage / la photographie des œuvres et des expositions / les plans de chaque exposition en 3D / la réalisation des catalogues / les traductions / la présence sur les réseaux sociaux / le blog "les cahiers des RN" / la maintenance des sites Réalités Nouvelles et Abstract Project / le secrétariat et la comptabilité / la maintenance technique de la galerie.

5, rue des Immeubles-Industriels
75011 Paris

contact@abstract-project.com
www.abstract-project.com

Wschód-Zachód

Wolność i prawda w sztuce wydaje się być czymś bardzo oczywistym. Nie zawsze tak było. Po II wojnie i krótkim zachwiecie pokoju i wolnością przychodzi zimna wojna i w konsekwencji zapada "żelazna kurtyna". W latach 50 Europa Wschodnia i Środkowa straciły możliwość konfrontowania wszystkiego, co do wolności w sztuce przynależy. Zaczęła się w tej części Europy era socrealizmu. Dopiero po śmierci Stalina w 1953 roku następuje powolna odwilż. W Polsce najszybciej z całego obozu socjalistycznego zaczęły się pojawiać nowe kierunki transponowane z Europy Zachodniej. Najpopularniejszy był kubizm, malarstwo materii, konceptualizm, abstrakcja poetycka i geometryczna.

W owym czasie istniały jednakże powiązania Polski ze środowiskiem artystycznym we Francji. Tak też w 1957 roku Denis René* zorganizowała bardzo ważną wystawę w swojej galerii, zatytułowaną "Prekursorzy sztuki abstrakcyjnej z Polski", w której wzieli udział czołowi reprezentanci polskiej awangardy. Dzięki tej inicjatywie, prawdopodobnie po raz pierwszy, zachód miał możliwość na zapoznanie się z Polską awangardą. Z inicjatywy tychże artystów awangardy (w 1931 roku) powstało w Polsce pierwsze Muzeum Sztuki Abstrakcyjnej, możliwe dzięki współpracy artystów polskich i francuskich (grupa polska a.r i grupa francuska Abstraction Création).

Po roku 1957 drzwi na Zachód uchylają się szerzej i trwa to do czasu powstania Solidarności. Wywalczona wówczas pod przywództwem Lecha Wałęsy wolność przetrwała krótko, gdyż W. Jaruzelski wprowadza stan wojenny i na dekadę zostają przerwane ponownie kontakty ze światem Zachodu. Świat sztuki z tej części Europy w niewielkim stopniu był dostrzeżony zza Berlińskiego Muru. Jego upadek i zjednoczenie Niemiec otwiera drogę Polsce do Zjednoczonej Europy.

Ponownie w Paryżu Denis René, w 2004, organizuje rekonstrukcyjną wystawę Polskiej awangardy (z 1957 roku), poszerzając ją o udział młodej generacji. Muzeum Matisse w Cateau Cambresis organizuje w 2006 wystawę: Avant-gardes polonaises a Centre Pompidou w 2018 wystawę: Une avant-garde Polonaise-Katarzyna Kobro et Władysław Strzeminski.

Od tej chwili, dzięki różnym projektom międzynarodowym np. Erasmus, twórcy i studenci bez przeszkód mogą kontaktować się z całą Europą. Aktualnie dzięki dostępowi do nowych mediów na bieżąco możemy konfrontować swoje dokonania.

Wystawa, którą będziemy prezentowali w Paryżu i w Radomiu będzie pokazywać aktualne dokonania artystów z tych ośrodków w niewielkim wyborze ze względu szczupłość powierzchni w galeriach, niemniej będzie to ciekawa konfrontacja dająca możliwość poznania aktualnych działań twórców z obu krajów posługujących się różnymi środkami wyrazu i metodami opisywania i interpretacji świata widzialnego i niewidzialnego. Ciekawym będzie zobaczyć, co łączy lub dzieli twórczość tych środowisk. Bardzo istotnym elementem twórczości jest zgoda ze sobą. Prawda i wolność w sztuce to elementy niezbywalne. Zauważył to już w V wieku filozof św. Augustyn z Hippo. „Jedną z najbardziej podstawowych kategorii myśli w filozofii Biskupa z Hippo /354-430/ jest wewnętrzność”. „W człowieku wewnętrznym mieszka prawda” – napisze Augustyn. „Jeśli zewnętrzność jest pewną formą, w którą ubrana jest wewnętrzność, to zachowując swoją odpowiednią ważność forma zostaje podporządkowana temu, co jest głębszej i stanowi pewną treść. Byłoby tragedią formy, gdyby zakłamywała treść, albo nie pozwoliłaby objawić się treści.”**

Nauka i sztuka, każda na swój sposób, próbuje odkryć i opisać świat rzeczy widzialnych i niewidzialnych oraz nadać im formę właściwą z filozofią każdego artysty. W sztuce nic nie jest dane i nic nie jest odkryte na zawsze. Ciągłe poszukiwanie to jedyna droga tak w nauce, jak i w sztuce.

Bogumiła Strojna, Aleksander Józef Olszewski

*Galeria Denise René, od 1945 wyspecjalizowana w wystawiennictwie sztuki abstrakcyjnej, otwartej na scenę międzynarodową

**Piotr Turzyński" Piękno w teologii świętego Augustyna. Próba systematyzacji augustyńskiej estetyki teologicznej", Wydawnictwo Diecezji Radomskiej, 2013.

East West

Freedom and truth in art seem to be something very obvious. It was not always so. After the Second World War and a brief exhilaration of peace and freedom, came the Cold War and consequently the "Iron Curtain" falls.

In the 1950s, Eastern and Central Europe lost the opportunity to confront everything that belongs to freedom in art. The era of Socialist Realism began in this part of Europe. Only after Stalin's death in 1953 there was a slow thaw. In Poland, the first region in the entire socialist camp new trends reflecting influences of Western Europe began to appear. The most popular trends were cubism, material based painting, and conceptualism, lyrical and geometric abstraction.

At that time, there were links between Poland and the art community in France. In 1957 Denis René* organized a very important exhibition at her gallery, titled "Precursors of abstract art from Poland", which was attended by the leading representatives of the Polish avant-garde. Thanks to this initiative, probably for the first time, the West had the opportunity to get acquainted with the Polish avant-garde. On the initiative of these artists (in 1931) the first Museum of Abstract Art was established in Poland, made possible by the cooperation of Polish and French artists (the Polish group a.r and the French group Abstraction Creation).

After 1957, the door to the West opens wider and this continues until the rise of Solidarność. The freedom won then under the leadership of Lech Wałęsa lasted a short time, as W. Jaruzelski imposes martial law and contacts with the Western world are again interrupted for a decade. The art world from this part of Europe was left unnoticed from behind the Berlin Wall. It is the fall of the Berlin Wall and the reunification of Germany that opened the path for Poland to join the United Europe.

Again in Paris, Galerie Denis René, in 2004, organized a reconstructive exhibition of the Polish avant-garde, which also included the participation of the younger generation. The Matisse Museum in Cateau Cambresis organized the exhibition Avant-gardes polonaises in 2006 and Centre Pompidou in 2018 the exhibition: Une avant-garde Polonaise-Katarzyna Kobro et Władysław Strzemiński.

Since then, thanks to various international projects, e.g. Erasmus, artists and students are able to contact the whole of Europe without obstacles. Currently, due to access to new media, we can share our achievements on an ongoing basis.

The exhibitions we will present in Paris and Radom will show the current achievements of artists from these centers in a small selection due to the limitations of space in the galleries, but it will be a critical dialogue allowing the opportunity to learn about the current activities of artists from both countries using different means of expression and methods of describing and interpreting the visible and invisible world. It will be interesting to see what unites or differs in the creativity of these communities. A very important element of creativity is agreement with oneself. Truth and freedom in art are inalienable elements. This was noted as early as the 5th century philosopher St. Augustine of Hippo quote "One of the most fundamental categories of thought in the philosophy of the Bishop of Hippo /354-430/ is interiority. "In the inner man dwells truth," Augustine wrote. "If externality is a certain form in which interiority is clothed, then, while maintaining its proper validity, the form is subordinated to that which is deeper and constitutes a certain content. It would be a tragedy of form if it were to obscure the content, or prevent the content from revealing itself." **

Science and art, each in its own way, try to discover and describe the world of visible and invisible things and give them form appropriate with each artist's philosophy. In art, nothing is given and nothing discovered is forever. Continuous search is the only way both in science and in art.

Bogumiła Strojna, Aleksander Józef Olszewski

Est-Ouest

La liberté et la vérité dans l'art semblent être quelque chose de très évident. Cela n'a pas toujours été le cas. Après la Seconde Guerre mondiale et la brève exaltation de la paix et de la liberté, vient la guerre froide et, en conséquence, le «rideau de fer» est tombé. Dans les années 1950, l'Europe centrale et orientale ont perdu l'occasion de se confronter à tout ce qu'implique la liberté dans l'art. L'ère du réalisme socialiste a commencé dans cette partie de l'Europe. Ce n'est qu'après la mort de Staline en 1953 qu'un lent dégel s'est produit. En Pologne, les nouvelles tendances transposées de l'Europe occidentale ont commencé à apparaître très rapidement par rapport au reste du camp socialiste. Le cubisme, le matérisme, le conceptualisme, l'abstraction poétique et géométrique étaient les plus populaires.

Pourtant, à l'époque, il existait des liens entre la Pologne et la communauté artistique en France. Ainsi, en 1957, Denis René* organise dans sa galerie une très importante exposition intitulée «Précurseurs de l'art abstrait de Pologne», à laquelle participent les principaux représentants de l'avant-garde polonaise. Ainsi, probablement pour la première fois, l'Occident a eu l'occasion de se familiariser avec l'avant-garde polonaise. À l'initiative de ces artistes d'avant-garde, en 1931, le premier musée d'art abstrait a été créé en Pologne, grâce à la coopération d'artistes polonais et français (le groupe polonais a.r et le groupe français Abstraction Création).

Après 1957, la porte de l'Occident s'est ouverte plus largement et cela a duré jusqu'à l'émergence de Solidarność. La liberté conquise alors sous la direction de Lech Wałęsa fut de courte durée, car W. Jaruzelski imposa la loi martiale et les contacts avec le monde occidental furent à nouveau rompus pendant une décennie. Le monde de l'art de cette partie de l'Europe a été à peine remarqué de derrière le mur de Berlin. Sa chute et la réunification de l'Allemagne ouvrent à la Pologne la voie vers une Europe unie.

De nouveau à Paris, Denis René organise, en 2004, une exposition de reconstitution de son exposition de 1957, de l'avant-garde polonaise, en l'élargissant à la participation de la jeune génération.

Le Musée Matisse du Cateau-Cambresis organise l'exposition : Avant-gardes polonaises en 2006 et le Centre Pompidou en 2018, l'exposition : Une avant-garde polonaise-Katarzyna Kobro et Władysław Strzemiński.

Depuis lors, grâce à divers projets internationaux, par exemple Erasmus, les artistes et les étudiants ont pu entrer en contact avec l'Europe entière sans obstacles. Aujourd'hui, grâce à l'accès aux nouveaux médias, nous pouvons confronter nos réalisations en permanence.

L'exposition que nous allons présenter à Paris et à Radom montrera les réalisations actuelles des artistes de ces centres dans une sélection restreinte en raison du manque d'espace dans les galeries ; néanmoins, il s'agira d'une confrontation intéressante permettant de connaître les activités actuelles des artistes des deux pays qui utilisent différents moyens d'expression et méthodes de description et d'interprétation du monde visible et invisible.

Il sera intéressant de voir ce qui unit ou divise le travail de ces communautés. Un élément très important de la créativité est l'accord avec soi-même. La vérité et la liberté dans l'art sont des éléments non négociables. Cela a été noté dès le cinquième siècle par le philosophe saint Augustin d'Hippone : «L'une des catégories de pensée les plus fondamentales dans la philosophie de l'évêque d'Hippone /354-430/ est l'intériorité. C'est dans l'homme intérieur que réside la vérité», écrivait Augustin. «Si l'extériorité est une certaine forme dont est revêtue l'intériorité, alors, tout en conservant sa validité propre, la forme est subordonnée à ce qui est plus profond et constitue un certain contenu. Ce serait une tragédie de la forme si elle cachait le contenu ou ne permettait pas au contenu de se révéler.» **

La science et l'art, chacun à sa manière, tentent de découvrir et de décrire le monde des choses visibles et invisibles et de leur donner une forme appropriée à la philosophie de chaque artiste. Dans l'art, rien n'est donné et rien n'est découvert pour toujours. La recherche constante est la seule voie possible en science comme en art.

Bogumiła Strojna, Aleksander Józef Olszewski

* Denise René gallery, spécialisée dans l'exposition de l'art abstrait depuis 1945, ouverte sur l'international.

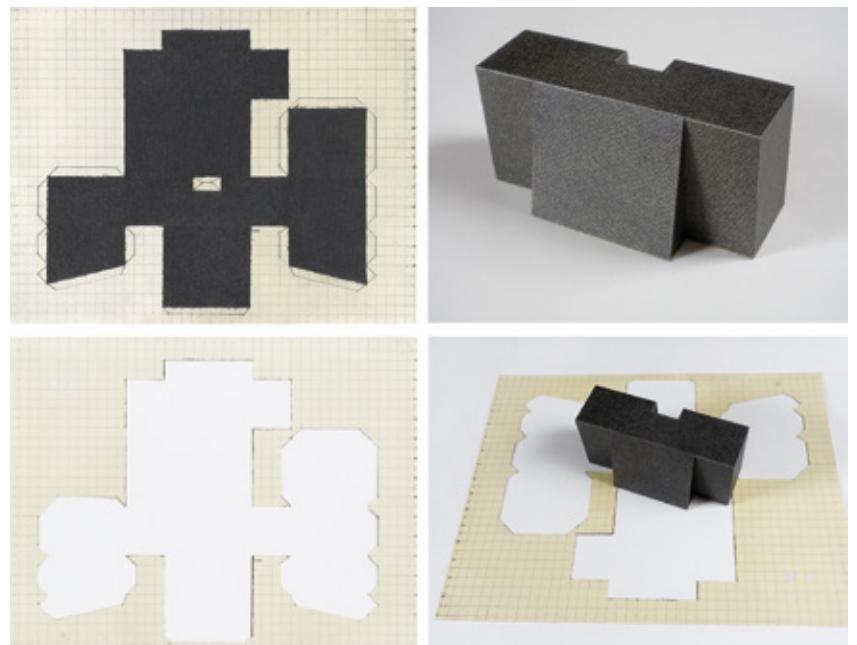
** Piotr Turzynski "Beauty in the Theology of Saint Augustine, an attempt to systematize Augustinian theological aesthetics", Radom Diocese Publishing House, 2013.

Monika ALEKSANDROWICZ

Andrzej BRZEGOWY

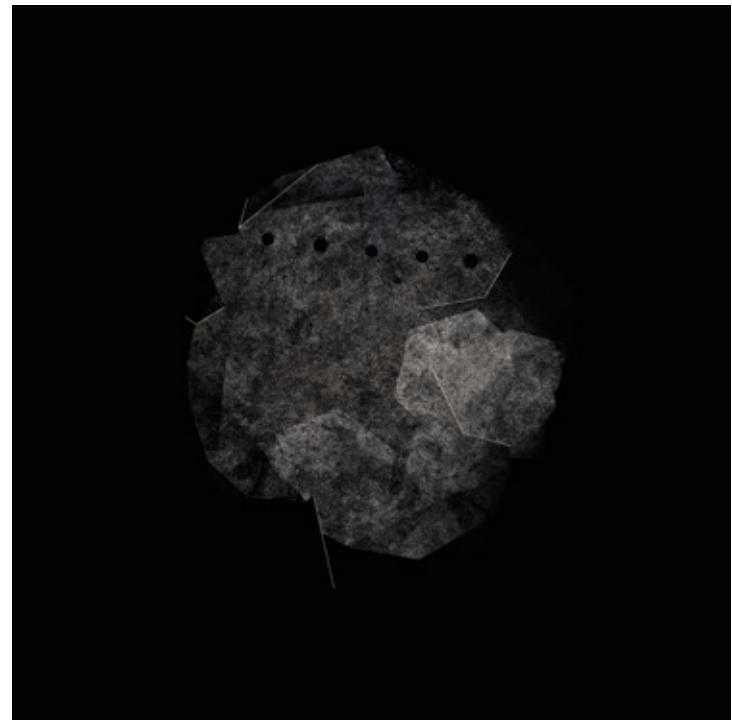

GRAF A-A ▲
Druk cyfrowy / Impression numérique
30x20 cm
2023

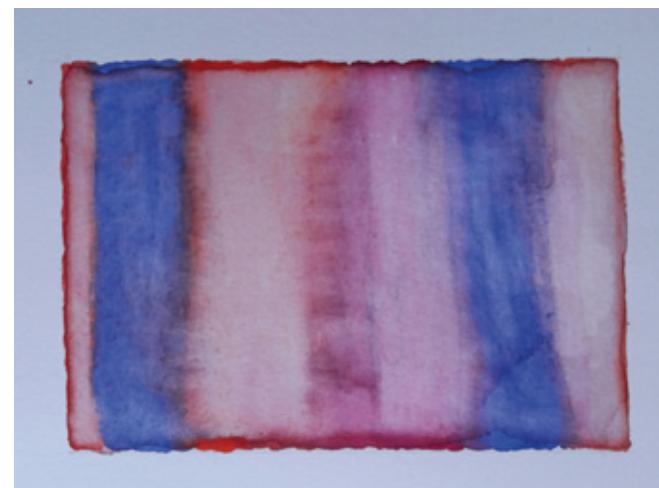
Dwa wymiary ▲
Ołówek, papier, rysunek / Crayon, papier, dessin
32,5x43 cm
obiekt po złożeniu / objet plié 5x17x8,5 cm
2023

Mariusz A. DAŃSKI

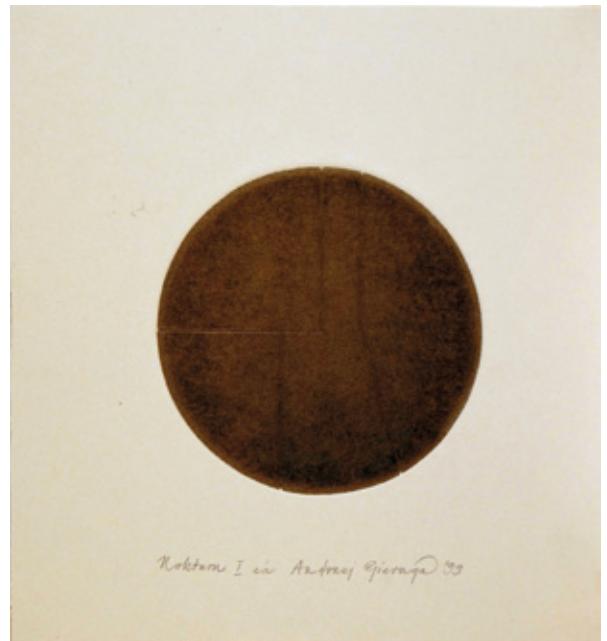
To jest ten kamień ▲
Druk pigmentowy na papierze / Impression pigmentaire sur papier
30x30 cm
2023

Laimute DRAZDAUSKAITE*

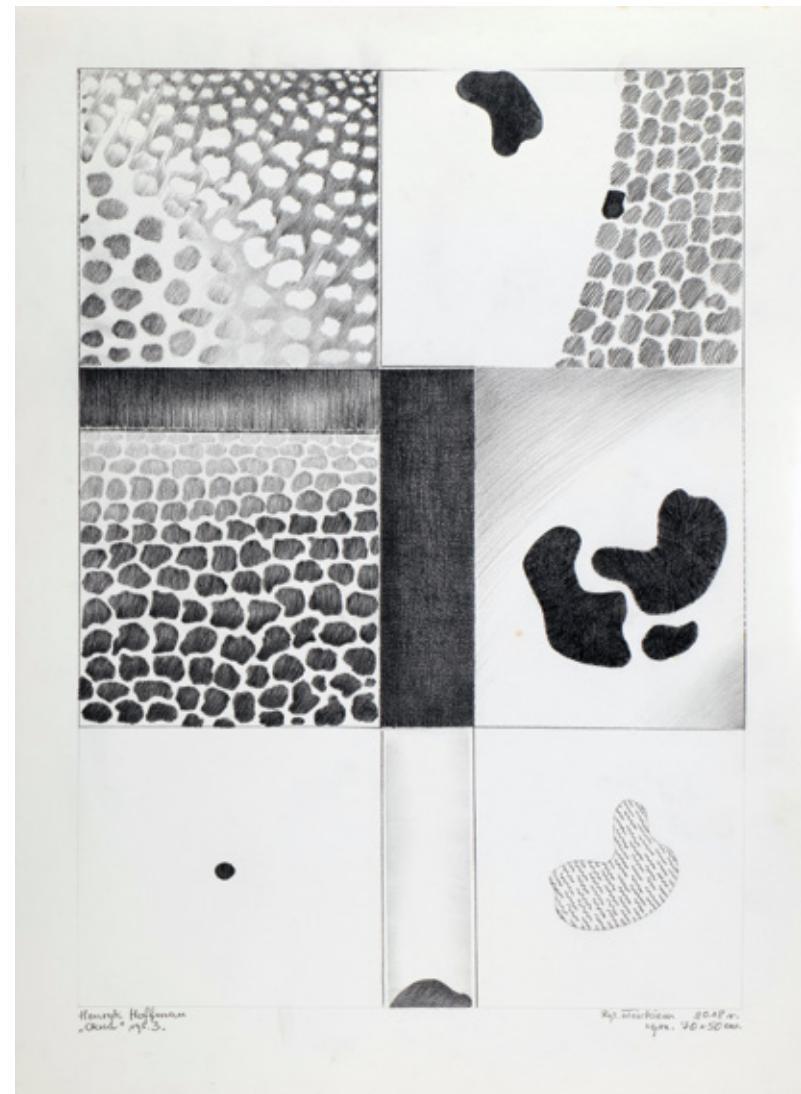

Z cyklu miniatur malarskie ▲
Papier, akwarela / Papier, aquarelle
14x19 cm
2022
*Litwa Kowno

Andrzej GIERAGA

Henryk HOFFMAN

Nokturn I eà ▲
Technika metalowa / Technique du métal
Acrylique sur toile
25x20 cm
1999

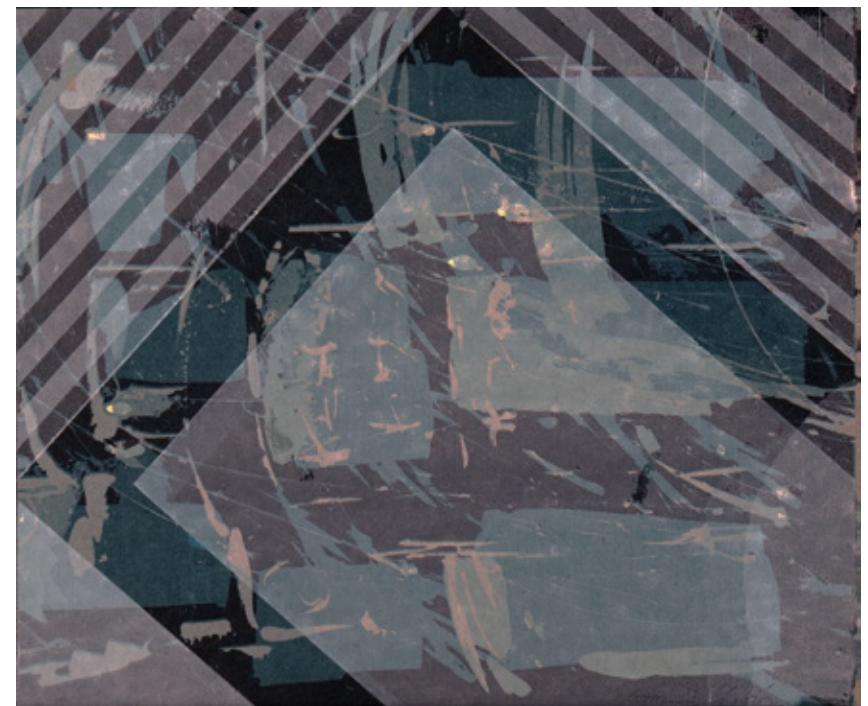
„Okna” rys.3 ▲
Rys. ołówkiem / Dessin au crayon
70x50 cm
2018

Bożena KLIMEK-KURKOWSKA

Romuald KOŁODZIEJ

Ogniste pole V ▲
Technika własna / Technique personnelle
29,7x21 cm
2010-23

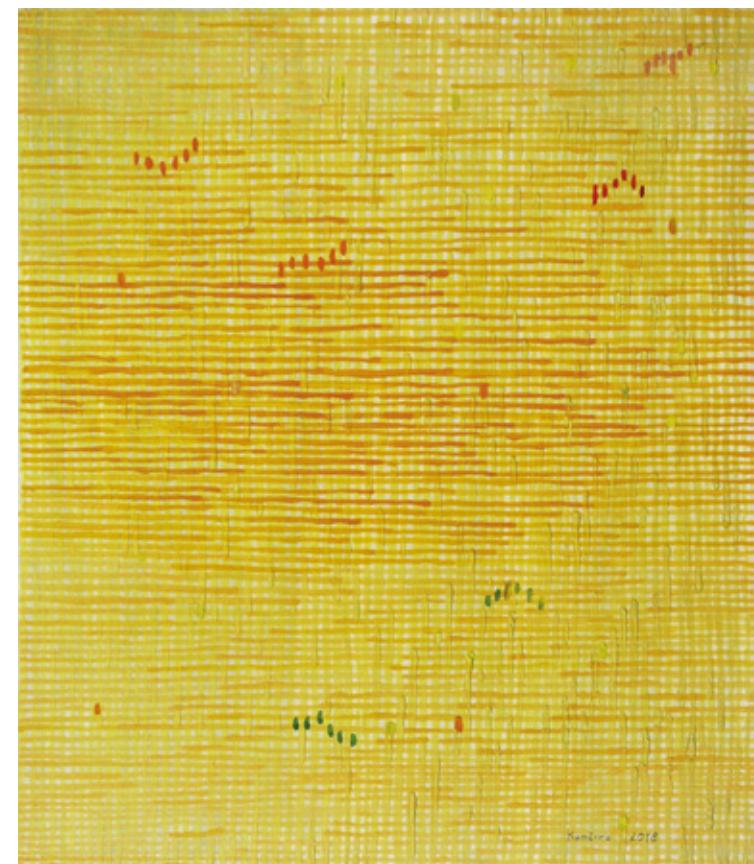
Jesień ▲
Serigrafia / Sérigraphie
32x38 cm
2022-23

Michał KURKOWSKI

Milcząca planeta ▲
Intaglio / Taille-douce
29,3x20,7 cm
2023

Kazimierz M. ŁYSZCZ

Prolegomena do przyszłego obrazu ▲
Akwarela gwasz tempera / Aquarelle gouache tempéra
34,5x29 cm
2018

Andrzej MARKIEWICZ

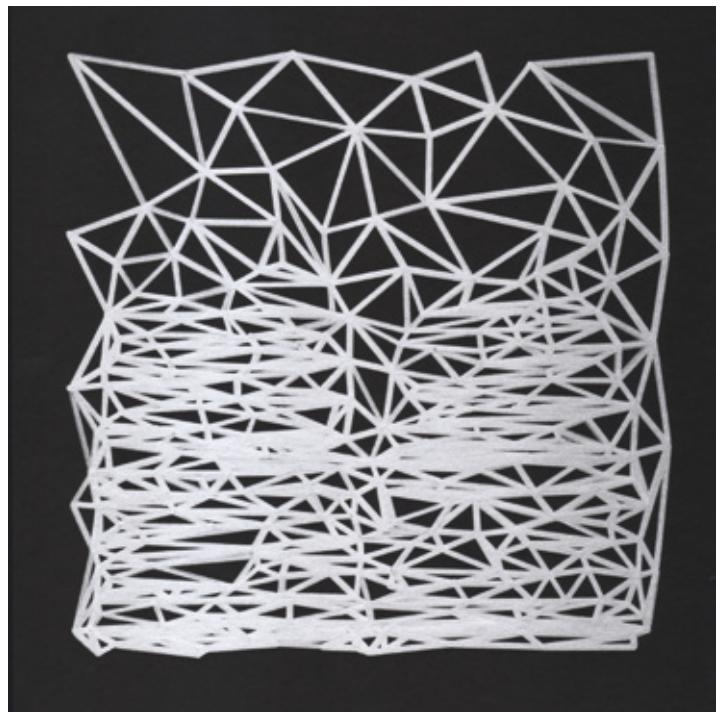
Synekdocha3... cierpliwości ▲
Papier+Digital print+oil pastel+ołówek+szablon EA /
Papier+impression numérique+pastel à l'huile+crayon+stencil EA
40x40 cm (30x30)
Radom, Boguchwała, czerwiec – lipiec 2020r / Radom, Boguchwała, juin-juillet 2020

Karel MISEK*

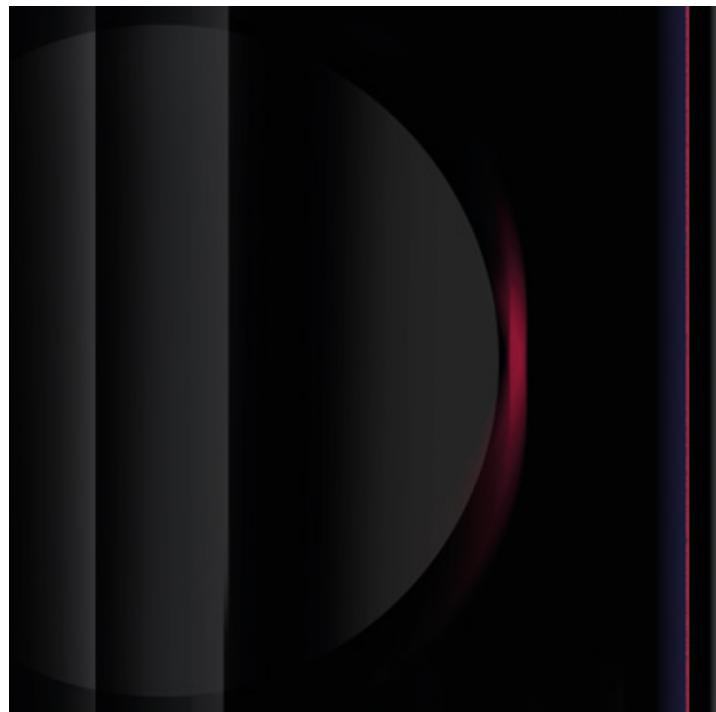
Singer Progi ▲
Druk cyfrowy / Impression numérique
21x29,7 cm
2022
* Czechia-Praga

Marcin NOGA

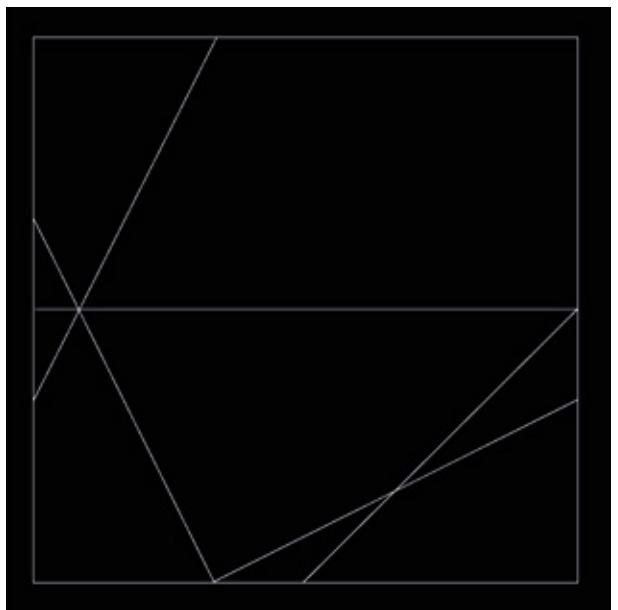
KIKI ▲
Technika własna, marker olejowy / Technique propre, marqueur à l'huile
30x30 cm
2023

Marta OCHNIA

MultispaceIX ▲
Druk cyfrowy / Impression numérique
30x30 cm
2023

Aleksander Józef OLSZEWSKI

Seria Covidowa Opus Nr 1▲
Akryl, płótno na tkaninie / Acrylique, toile sur carton
20x20 cm
2023

Mila OVSIENKO

Fingerprint ▲
Digital print / Impression numérique
30x30 cm
2021

Adam ROMANIUK

Podobieństwa XX ▲
Druk cyfrowy / Impression numérique
30x30 cm
2012

Marek SIBINSKÝ*

Do Not Trust III ▲
Digital print / Impression numérique
21x30 cm
2022
*Czechia-Ostawa

Małgorzata STRZELEC

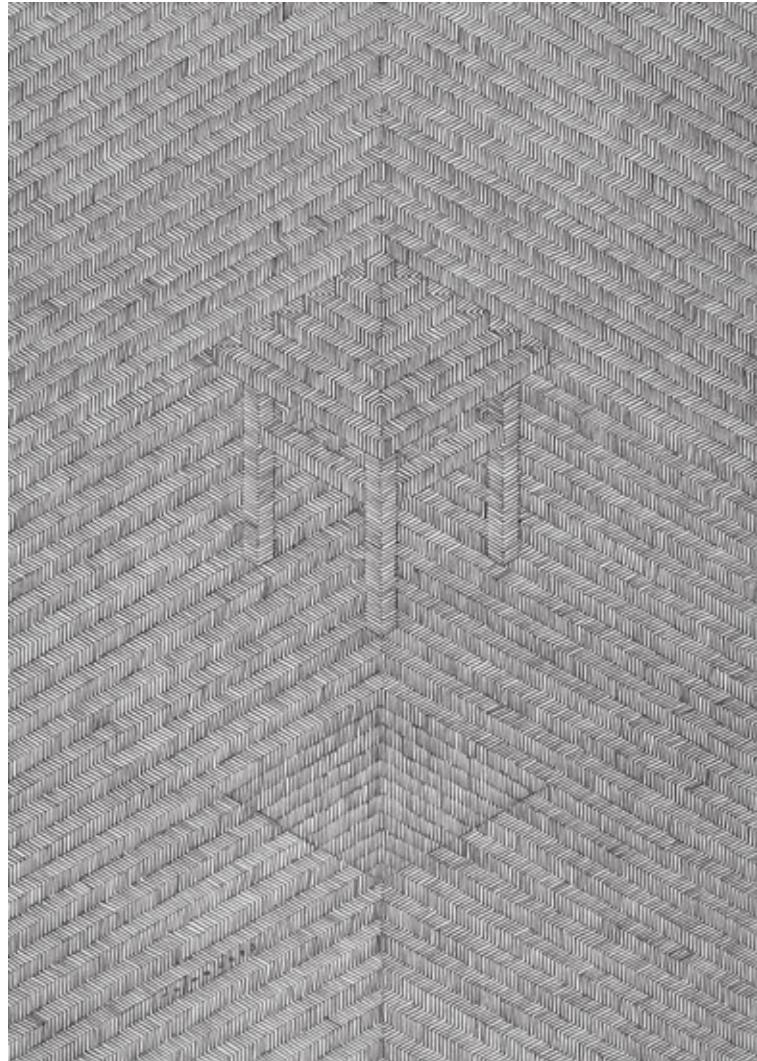
Zmierzch 1 ▲
Technika własna, marker olejowy / Technique propre, marqueur à l'huile
30x30 cm
2008

Virgiliusz TRAKIMAVICIUS*

The Road N 130 ▲
Druk cyfrowy / Impression numérique
40x30 cm
2022
*Litwa Kowno

Jan TROJAN

Jodełka płaszczowa ▲
Ołówek, papier / Crayon, papier
70x50 cm
2013

Hanna WOJDAŁA-MARKOWSKA

Struktura modularnych kieszonek ▲
Tekstylia, papier, flizelina, rysunek, barwienie, cięcie, nawarstwienie, szycie
Textile, paper, entoilage, dessin, teinture, coupe, superposition, couture
50x50 cm
2023

© Abstract Project
5, rue des Immeubles-Industriels
75011 Paris
contact@abstract-project.com
Édition Abstract Project
Création Delnau

AP